

inzerati se sprejemajo in velja
kristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
ena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravištev
administracija in ekspedicija na
velikem trgu št. 9. II. nad-
stropji.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na velikem trgu št. 9, v II. nadstropji.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Volitve v nekdanji Krajini ali Granici.

Presvitli gospod dr. Jurij Posilović, biskup senjsko-modruški, izdal je povodom volitev zastopnikov za deželni zbor za bivšo krajino, do duhovstva svoje biskupije sledečo okrožnico (po „Pozoru“):

Ban kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, prevzv. gosp. Ladislav grof Pejačević, naznanil je s svojim dopisom od 29. prosinca t. l. br. 9. podpisanemu biskupu, da si nekteri prizadevajo „doslej lojalno krajinsko ljudstvo z neizpolnjivim obetanjem, ter krivimi in škodljivimi nazori dovesti do tega, da se vda sovražnim načelom; opazili so, da se nekatere osebe duhovskega stanu ne pomišljajo delovati v tem duhu“; ter me tje nj. prevzvišenost zavoljo tega prosila, da naj „v blagor javnega reda na primeren način v okoliš pridem nespodobnostim, ktere bi se zamogle pripetiti z navedenim nepravilnim ravnanjem nekterih duhovnikov.“ Nadalje izjavlja nj. prevzvišenost: ako bi se vkljub vsemu opominovanju taki dogodjaji ponavljali, da bodemo primorani vporabljati najostrejša sredstva, v slučaju proti dotičnemu z vso strogostjo zakona postopati.“

Jaz ne bi ral videl, da se če tudi nad enim mojih duhovnikov vresničiti to, kar se tu naznanja: za to mi je dolžnost, da vse opozorim na največo opreznost. Tega tako ne mislim, da bi kak duhovnik sam z „neizpolnjivim obetanjem“, ali „škodljivimi nazori“, ali še kako drugače „javni red“ hotel motiti; pa tudi takim „kandidatom“, o kterih bi se po pravici moglo kaj takega trditi,

naj se nihče ne pridruži. Zatoraj je treba paziti s kom se združijo. Pa če si v tem sam čist, treba je še nadalje paziti, da v svojem početju in postopanju ne prelomiš zakona, da spoštujes gosposko, se ne dotikaš tujega poštenja, in da slednjič ničesar ne storiš, kar se ne zлага s častjo in dolžnostjo Kristusovega služabnika.

Ker pa so ljudje, kteri menijo, da jim je nasproti protivniku vse dovoljeno: zatoraj jim duhovnik z isto mero ne sme vračati, marveč sme in mora biti nasproti takim pazljiv. Zatoraj zopet priporočam treznost in mir, več misliti a manj govoriti, natančno se postav držati, in slednjič gledati, imaš li okoli sebe poštene zanesljive ljudi, kteri so vredni, če je potreba, o tebi in tvojem postopanju po resnici pričati.

S tem bi bil zadosti rekel. Ker imajo pa pri enakih dogodkih vse stranke navado, da se sklicujejo na duhovstvo, ter mu narekavajo, kake dolžnosti da ima, treba je, da je duhovnik sam svest si svojih dolžnosti, učeč se jih iz duha sv. evangelija in od svoje cerkve — a ne od ljudi, kteri se, ko delujejo za svojo stranko, navadno ne ozirajo na nič drugega, nego na korist in vseh svoje stranke.

Ker pa vem, da so duhovniki, kteri žele, da jim dam o priliki volitev kak navod, kako naj se vedó: hočem to storiti, kolikor vem in morem, sam v tem sledeč besedam sv. Očeta papeža Leona XIII. o okrožnici na Španske biskupe od 8. grudna 1882. Ta okrožnica zamore se po moji misli dobro vporabiti za naše okolnosti.

V tej okrožnici stoji: da se v strankarstvu in nesoglasji v mnenji čestokrat

dogodi, „ako biskup kaj svetuje ali po svoji oblasti kaj zapove, da to nekterim ni po volji, marveč še celo očitno napadajo, češ da eni stranki na ljubo dela, a drugo zaničuje.“ To prepričanje sem si tudi jaz pridobil, in za to se v politični reči kot biskup ne vmešavam: ne vsiljujem nikomur svojega sveta, a še manj dajem kake zapovedi. Jaz zahtevam pokorščino samo v onih stvareh, do kterih sega moja škofovska oblast, kakor tudi papež pravi: da „se mora biskup glede na njegovo odlično službo spoštovati, in v onih stvareh, ktere so pod njegovo oblastjo na vsak način se mu podvreči.“

Iz tega bote izprevideli, da vam ne mislim reči: glasujte za to ali uno politično stranko! V političnih stvareh zamorejo biti in so razna mnenja, kakor pravi tudi sv. Oče: dovoljeno je zastopati svoje mnenje „tam, kjer je za to mesto ter na pošten in postaven način. Prizadevanja te vrste, ako ni proti veri ali pravici, cerkev nikakor ne obsojuje.“ Jaz in vi gledati moramo, gledati pred vsem na našo sv. vero, ne samo zato, ker smo njeni služabniki, temuč tudi zato, ker je to državi in domovini v korist. Ker (govori Papež) „kjer bi se vera uničila, omajala bi se stalnost onih načel, na ktera se javni blagor (publica salus) največ opira, in ktera dobivajo od vere največ moči, kakor so poglavitno: vladati pravično in zmerno, v bogati ker veš, da ti je to dolžnost, strasti krotiti s krepostjo, vsakemu svoje dati, tujega se ne dotikati.“ Iz tega sledi naravno, da ne morete držati z ljudmi, kteri bi bili proti vsakej veri, ali posebno še proti naši veri in cerkvi ali proti pravici, na priliko, kakor se govori za ruske nihi-

Listek.

Popotne opazke slovenskega učitelja.

(Roditeljem in učiteljem napisal Iv. Hujbareki.)

(Dalje.)

Drugo jutro se rano podam na pot; proti poldnevu sem prišel v večje mesto na Slovenskem. Med prvimi poslopji, do kterih sem prišel, bilo je eno posebno veliko in lepo, in je imelo na pročelju v dolbini podobno Matero božje. Ko pred poslopjem stojim in premišlujem, koliko časa bota pač dež in veter na tem zidovju glodala, prihrumi iz njega vesela truma otrok.

„Ta palača je tedaj šola“, si mislim. Je tudi prav; podoba Matero božje na šolskem poslopju daje vsaj dobro spričevalo občini, ki ga je postavila. Ker je med tem tudi že poldne odzvonilo, šel sem v gostilnico obedovat. Pri mizah so še nekteri gostje sedeli, in še jaz se vsedem k njim in se začnem z njimi to in uno meniti. Opomnil

sem tudi podobe na šolskem poslopju, kar se mlad gospod zareži, kakor da bi ga bil gad pičil: „To je ultramontanska neumnost tje postavila.“

„Ultramontan in neumen“, ti besedi ste me zbudili, in v takih slučajih jaz ne morem molčati in jezika za zobmi držati.

„Dovolite mi, gospod! vprašanje, pravim mladenču, ali ste se kedaj učili zgodovino katoliške cerkve?“ „Hm, zgodovine kat. cerkve se pač hitro nauči. Nevedni ribiči so sanjarije nekega Nazarenskega modrijana učili, kar se je izobraženim ljudem že takrat tako neumno zdelo, kakor dandanes.“ Takega odgovora pa res ne bi bil pričakoval. To mi je bilo preveč, in takoj sem bil pripravljen, da se z njim poskusim.

„Vi, mladi gospod, tedaj trdite, da so bili učenci Gospodovi neumni. Berite vendar sv. evangelje, berite liste sv. apostolov, in potem recite, če upate, da so bili pisatelji evangeljev in listov apostolskih nevedni ali neumni možje. In če bi res bili nevedni in

neumni, kako pa tedaj vi razlagate to, da so ti ljudje vso modrost in razumnost sveta podrli? kako, da so za svoje prepričanje, da božji nauk učijo, z veseljem trpeli največe muke in celo smrt? Moj ljubi gospod! ne verujte, da bi pri katerem človeku neumnost bila tolika, da bi zavoljo nje z veseljem smrt pretrpel.“

„Tega ne verujem“, odgovarja uni, pa tega vendar tudi vi ne bote mogli tajiti, da katoliška cerkev mračnjaštvo pospešuje ter ljudi v nevednosti ohraniti želi.“

„Bova videla, mu odgovorim. Kaj nas uči zgodovina, ki se imenuje učiteljica narodov? Ko je bil sv. Pavel v Atene prišel, slišal je povsod vprašanje: kaj je novega? To je bil zapopadek omike najrazumnejšega ljudstva na svetu. In ko je bil sv. Peter v Rim prišel, našel je ondi še žalostniše razmere. Tam niti hrepenenja po novicah niso več poznali, ampak zapopadek njihove omike je bilo meseno veselje: kruh in veselice; zato se je slišal povsod klic: panem

liste. Nasproti da hočete skrbeti, da se izbero ljudje, kateri so vdani ali vsaj prijazni naši sveti veri in cerkvi, ter pokorni kralju in postavam. Ljubezen do naroda in domovine povdarjal bo gotovo vsak kandidat. Če bi bili pa o katerem prepričani, da je nima, gotovo bi ga po svoji vesti ne smeli izbrati.

Če se hoče sploh kaj doseči, treba je sloge. To resnico navadno bolj razumejo in več za njo žrtvujejo hudobneži, nego dobri poštene ljudje. Delajte složno med saboj, v vsakem dobrem podvzetju; tako delajte tudi složno, ako hočete vrednega človeka izbrati za svojega zastopnika. Skrb in vnanje za dobro, o katerem si po zrelem in treznem premišljevanji prepričani, ni greh, marveč je krepost; pri vsem tem se pa ne spodobi vse ono duhovniku, kar morda dobremu laiku. V okrožnici sv. Očeta se to bere: „Gotovo se ne vjema s službo in dolžnostjo, ako se duhovnik popolno uda strankarstvu, ter je videti, da mu je več za pozemeljske stvari, nego za nebeske. Naj tedaj vedo, da se imajo varovati, da ne zaidejo s pota dostojnosti in mere“ (ne prodeant extra gravitatem et modum).

Oni ni najboljši domoljub, kateri najprej drznejše želje goji. Nasprotno zamore biti zelo kriv, ako po svojem delovanju dá povod, da se sile razcepijo ter postane nedosegljivo še ono, kar bi v gotovem času s premišljenim, vztrajnim in posebno složnim postopanjem bilo dosegljivo. Zaradi tega se ne ravnajte po željah, ampak po umu. Posebno pa delujte za slogo in združenje z ono ljubeznijo, katero smo prejeli od Jezusa Kristusa. Naj bodo mnenja tudi različna: medsebojno spoštovanje in ljubezen naj veže vse! V tem obziru govori sv. Oče pisateljem in novinarjem: „Slogi, pravi, ni ničesar tako nasprotnega, kakor grenke besede, nespametna sumničenja, krivične obdolžitve; za to se je treba vsega takega, z največjo opreznostjo varovati in ogibati.“ Zares zlate in svete besede tudi za naše novinstvo; kjer žalibog sumničenju in obdolžitvam ni konca ne kraja. A kaj je temu posledica? Medsebojna nezaupnost in nespoštovanje, vsled česar gotovo ne pridemo do sloge in moči, marveč do razdora in slabosti. Sv. Oče kliče Špancem v spomin:

et circenses. Pri drugih narodih pa je bilo še hujše. Ta v meseno poželenje čisto pogreznjeni svet je začel naš Gospod Jezus Kristus preobračati, in njegovi apostoli so mu pri tem delu pomagali, in ga po njegovi smrti nadaljevali. In od njih ustanovljena katoliška cerkev je v njihovem duhu vse evropske narode prerodila ter k pravi krščanski omiki in poštenosti pripeljala. V ta namen se je posluževala najplemenitnejših sredstev znanosti in umetnosti.

Katoliška cerkev je povsod šole ustanovila in njeni duhovniki so bili prvi učitelji ljudstva. Krivoverci in neverniki so jo sicer vedno v njenem prizadevanju motili in na mnogih krajih spet vse podrli, kar je bila ona postavila.

Tako je postavim od katoliške cerkve postavljenim šolam Luter na vse pretege nasprotoval in jih imenoval „moloha, kateremu se najboljši del mladine žrtvuje“, in z umetnimi cerkvenimi rezbarijami so si Kalvini krače pekli. V poeziji, malariji in stavbarstvu še nihče ni katoliške cerkve prekosil, in kar so papeži, škofje in opati postavili, tega mi niti ohraniti ne moremo. Židovski

„Naj pomislijo, pravi, da so njihovi predniki, ako so doma ali na tujem mnogo junaških in krepkih, mnogo sijajnih dejanj dovršili, da so to storili ne z silami po neslogi razpršenimi, marveč ene misli in enega srca.“ Ne podpirajte zatoraj ne novin, ne ljudi — zatoraj tudi ne kandidatov zastopnikov, kateri bi z nespametnim sumničenjem in napadanjem svojih nasprotnikov, samo razdor sejali, in vsem skupaj jamo kopali. Naj stoji razlog nasproti razlogu, a ne zasramovanje nasproti zasramovanju! Kako lepo in kako resnično govori sv. Pavl strankarjem v veri: „ako se med seboj grizete in ujedate, glejte, da se med seboj ne pokončate.“ (5. 15). In da si ravno se v obče laglje presodi, je li kateri čin moralno pregrešen, kakor je li kako mnenje politično pregrešno: po vsem tem sv. Pavl uči, da je človeka grešnika treba „podučiti v duhu krotosti, in glej sam nase, da ne boš tudi ti skušan“ (Gal 6, 1.). Ali mnogi naši politikarji, kakor se kaže, ta nauk morda zato prezirajo, ker je „verski“, namesto da ga uporabljajo v političnem delovanju. Ali za to pa tudi ostane malo kdo „cel in popoln“ mož. A kje je potem narodu čast in moč?

Toliko, mislim, da sem vam mogel in imel reči? Če se bote tega verno držali in še Boga prosili, da vas razsvetli, potem se naadam, da bote pogodili ono, kar vam pristojno kot Kristusovim duhovnikom in rodoljubom. Na razpotju političnih mnenj lahko se je zmotiti. Ali ako se bode „dostojno in lojalno svojih pravic posluževali“, lahko upate, ker imate pravico do tega, da vas tudi vaši nasprotniki spoštujejo, in da vas postava in gosposka varuje.

V Senju dne 4. svečana 1883.

Politični pregled.

V Ljubljani 26. februarja.

Vnanje države.

Iz Črnogore. Ker Turki nočejo prostovoljno odstopiti krajev, kateri so bili Črnogori pripoznani v Berolinski pogodbi, hoče jih na spomlad z vojaško silo vzeti, a odgovornost za to zvrčati pa na Turčijo. Tedaj se kaže zopet vojska v teh deželah, da bi se le plamen ne širil dalje

listi sevéda o tem nič ne povejo, zato pa tudi tisti, ki srkajo vso svojo modrost iz takih listov, o tem ne morejo nič vedeti.

Na te besede ni nihče nič odgovoril. Mislim, da nisem zastoj govoril; kajti če še človekovo srce ni popolnoma sprideno, prime se ga kmalu dobra in resnična beseda.

Po obedu obiščem prijatelja, ki je v mestu stanoval. Pogovarjala sva se veliko o nekdanjih preteklih časih in hitro se je približala noč.

Drugi dan se je obhajal rojstni dan svitlega cesarja. Ker sploh ne zamudim rad božje službe, če sem blizu cerkve, šel sem ta dan še tudi iz tega vzroka v cerkev, ker sem iskren domoljub. Jako me je veselilo, ko sem v cerkvi našel vso šolsko mladino in ves navdušen sem postal, ko so otroci na koncu sv. maše zapeli našo lepo cesarko pesem: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!“. Kri se mi je po žilah segrela in pomladila, in kolikor sem mogel, sekundiral sem jarnim otroškim glasom: „Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja, Avstrijo!“

S Francoskega. — Ferryjev program ne podaja nič novega, a videti je, da hoče pōtem vlade to doseči, kar prejšnje ministerstvo ni moglo doseči po postavodajni poti. Da je ta pot prav samooblastna, vidi se iz tega, da se je prejšnje ministerstvo potezalo za tako postavo, kar bi ne bilo treba, ko bi imelo pravico, kar tako po redarstvu (policiji) vmes segati. — Hočejo še postavo narediti zoper razglase, to označi popolnoma te ljudi, ki so prišli po spletkah in zvijačah do ministrskih stolov in se hočejo tam vtrditi s samovoljstvom. Sicer je pa Ferry to prežvekoval, kar je Gambetta obetal, volitve po listkih, revizijo ustave i. dr.

Med tem, ko se pa na Francoskem pripravljajo zaradi pretendentov, ko minister ministra spodriva, razširja Angleško svojo veljavo po Afriki. Po zgubi Egipta so se hoteli Francozje odškodovati z otokom Madagaskar, a poslanci videti, da Francozje hočejo podložništvo, pobegnili so iz Pariza v London, in angleška vlada je z njimi pogodbo sklenila, vsled katere bodo smeli Angleži tam se naseliti, kupčevati, tudi domačine pod nekaterimi pogoji v službo jemati. Sedaj naj se pa Francozje še Angležem zahvalijo za to ljubav.

14 škofov in nadškofov je pri državnem svetu zatoženih zaradi zlorabe službene oblasti, ker so brez dovoljenja ministrov Deves in Duvaux razglasili dekret kongregacije zaradi prepovedanih bukev, po katerih se prepoveduje več knjig Pavla Berta in drugih ateistov po šolah. Med zatoženimi sta kardinala Guibert, nadškof v Parizu, in Bonnehose, nadškof iz Rouen. Brž ko ne bodo povabljeni vsi pred državni svēt, ker so se vsi enako zagrešili.

V Parizu so 24. t. m. mnogo besedovali o tem, kaj pomenijo ministrove besede, kar se tiče večje pravice, katero ima vlada izvrševati. Ministerski predsednik je na to odgovoril, to pomeni pravico braniti se, ki ljudovladi bolj pristuje, kakor kaki drugi vladi, ker je izšla iz ljudstva. Meje se ne dajo tako natanko določiti. Jalibois predlaga resolucijo, s katero zbornica izreče, da hočejo spoštovati osebno prostost vseh brez razločka. A to so zavrgli, in sprejeli drugo resolucijo (Ranc-ovo), v kateri so izrekli, da zaupajo vladi, da bode znala varovati republikanske naredbe. — Ministerski predsednik je potem povedal, da so dekreti, kateri jemlje Orleanovcem dejanske službe pri armadi že podpisani, ostane jim le ime, a za njih službo se ne prša več. — No sedaj je pa Francoska rešena, armada je očiščena Orleanovcev, ministerstvo Ferry je doseglo po vladni poti to, kar je ministerstvo Fallieres iskalo doseči po postavodajni poti. Sedaj se bode glasilo: Kdor bode močnejši, imel bode pravico.

Z Angleškega. V spodnji zbornici je razložil Fitzmaurice, da se odgovori, ki dohajajo od velevalsti zastran predlogov, ki se tičejo Sueškega kanala povsod ugodno glasé. Sultan nima nikakršnih posebnih denarnih koristi varovati pri vožnji po Sueškem kanalu.

Pri adresni debati je očital Forster, ki je bil svoje dni državni tajnik na Irskem, poslancu Parnell-u iz Irskega, da je on (Parnell) vedel za vsa zločinstva, da je k temu molčal in se s tem okoristil. Dokazoval je to z mnogimi izpričbami (?) O' Kelly zakliče: „Forster laže“. Po zbornici to izbudi velik šum, in ko Forster še govori in dokazuje zvezo Parnell'a z deželno ligo

zakliče O' Kelly zopet: „Lažete“. Odpravili so ga iz zbornice s 305 zoper 20 glasov.

V Dublinu se je pri tožbi zaradi umora govorilo od neke „št. 1“, ki je bila načelnik zarotnikom, od te so dobivali drugi ukaze in ta številka je tudi skrbela za denar, sedaj pa dolže generala Macadarvis, da je on tista številka in glava irskim zarotnikom. A general odločno zavrača ta sumničenja, in pravi, da je sam prosil preiskave pri angleškem poslanstvu, in hoče pozvedeti, kdo ga tako grdo obrekuje.

V Bruselji v Belgiji se je razpočil dinamit, ki je bil iz hudobnosti podtaknjen in to je dalo povod, da so zasledili skrivno družbo, ki je razdeljena po vsi deželi in gre na to, motiti javni red in napravljati prekucije, kakor po drugih deželah.

Izvirni dopisi.

Iz Celja, 25. febr. (Pogreb † g. dr. Štefana Kočevarja). Današnji sijajni mrtvaški spreved predraga našega gospoda Kočevarja je jasno pokazal, kako priljubljena oseba je bil ranjci ne le Celjanom, temveč vsem rojakom slovenskim kakor tudi našim dragim bratom unkraj Sotle. Zbralo se je k pogrebu ljudstva iz mesta in okolice, da ti je bila velika gnječa po sicer širni gospodski ulici, kjer je dom Kočevarjev. Prišli so č. duhovniki iz Maribora, Bistrice, iz savinjske doline, kakor iz bližnje celjske okolice; bilo njih je okoli 30. To čast je ranjki tudi povse zaslužil, kajti je bil v življenju poseben prijatelj duhovščine. Da bi bil pogreb v delavnik in ne v nedeljo ob tretji uri popoldne, zbralo bi se bilo gotovo še enkrat toliko duhovnikov. Zastopanih je bilo pri pogrebu nad 30 raznih društev po svojih poslancih, ki so nosili krasne vence, nekteri tudi svoje zastave. Lepo je zapel ranjcemu milo nagrobnično celjski pomnoženi čitalnični pevski zbor pred hišo, pri Sv. Maksimiljanu in še enkrat tako ginljivo pri njegovem grobu. Ljudstvo je vrelo po veliki cesti in po stranskih stezah na pokopališče. Z živo besedo sta zasluge ranjcega za naš narod opisovala pri njegovi mrtvaški jami dr. Zarnik v slovenskem, pa zastopnik „hrvatske matice“ v hrvatskem jeziku. Vršilo se je vse v lepem redu. Naj bi le bil pogrebni mašnik tudi vslišal prošnjo častite rodovine ranjcega gospoda Štefana, ter molil za njegov dušni pokoj v tistem jeziku, v katerem je obadva čast. gosp. opata in gosp. Kočevarja, učila moliti njuna mati slovenska! naj bi ne bil pri tej priliki prav po nepotrebnem žalil vsega naroda slovenskega! s tem bi se ne bil zameril nobenemu navzočemu Nemcu; pridobil bi si pa bil simpatije mnogoterih, ki so mu bili dozdej morebiti nasprotniki! — Sicer pa: slava možu, kterega blagi spomin bode živel med našim narodom, dokler se bo gibal zadnji Slovenec!

Iz Dobrne, 23. febr. Preteklo je četrt leta, ko smo poročali o prvem zborovanju novo ustanovljene podpodružnice kmetijske družbe štajerske. Od tistega časa nas je njeno vodstvo trikrat sklicalo v skupščino. V mesečnem zboru za december je gosp. načelnik razlagal o nevarnem sovražniku vinskih gor, o trtni uši. V zadnji številki družbinega glasila beremo, da se omenjeni mrčes v naši kronovini nahaja v okrajih Brežice v političnih občinah Kapele, Bizeljsko, Pišce, Bojsno, Globoko, Sromlje

in sv. Peter. V teh krajih z 22 katastralnimi občinami je vinogradov v skupnem obsegu 1639 oralov in 760 □ sežnje. Izmed teh so trtno uš v prvem letu opazovanja, 1880, zasledili v 42 vinogradnih parcelah v obsegu 5 oralov in 461 □ sežnje; v drugem, 1881, v 291 parcelah s 59 orali in 652 □ sežnji; v tretjem, 1882, pa je očivesno pustila v 652 vinogradih, kateri obsegajo 147 oralov in 687 □ sežnje.

Meseca januarja je v podružnične skupčini isti govornik razpravljal o sadonosnem drevju. — Z nekim zadostilom smo zvedeli, da je učiteljsko društvo za celjski okraj v program za sledeče zborovanje, katero se redno obhaja vsakega prvega četrta v mesecu, stavilo tudi točko o razgovoru glede podpiranja „sadjerejskega društva za spodnji Štajer“ od strani učiteljev. Kar se tiče obstoječih šolskih drevesnic, mislimo, da bi se odbor sadjerejskega društva zamogel o tej zadevi v dogovor spustiti z deželnošolskim svetom, kakor je to baje storil nemški „šulverein“, kateri se gledé priredovanja „otročjih vrtov“ podstopil razpravljati z imenovanim šolskim svetom. Če bo tota podpiral prizadevanje „šulvereina“, katero meri na germanizovanje slovenskih otrok, koliko manje bi smel zavreči ponudbo od strani sadjerejskega društva!

Pri zborovanju za mesec februarj je nek družbenik razlagal o poštnih hranilnicah. Dotični urad je sicer izdal popularen „pouk o poštno-hranilničnem poslovanju“, vendar tega kmet ne more razumeti, ako mu se stvar posebej ne razloži in z vzgledi ne razkaže. Če ravno je „pouk“ bral sam, vkljub temu je vedel samo toliko, kolikor se o naši državi nove naredbi zamore slišati v navadnih pogovorih, ki so pa večkrat jako nezanesljivi. Da-si novi zavod denar na Dunaji centralizuje, je od druge strani vendar prav prav praktičen blagajnik.

Nekdo je rekel, da so naši kmetje hvale vredni, ker se vsakokrat v obilnem številu vdeležujejo pri gospodarstvenih predavanjih. To sodbo v resnici moramo priznati kot opravičeno.

Iz štajarske Ribnice, 20 febr. Ker še noben ni, tak moram jaz čast. „Slov.“ bralcem naznaniti, kako odlikuje Ljubljana sinove naroda, čegar hoče biti in postane v resnici osrčje, naj si tudi je to vže po njih premínu, po njih smrti. Na pustni torek je tam nagle smrti umrl Andrej Jakob, dijak ali učenec na učit. pripravnici, porojen Ribničan l. 1865, ki je absolviraj vže tri razrede gimnazije in en tečaj pripravnišnice v Mariboru, podal pa se v začetku 1883 šolskega leta v Ljubljano, kjer je, kakor iz pisem razvidim, zapuščen od svojih naglo umrl, pa ne kakor tujec, marveč kakor domačin. Gospa, pri kateri je stanoval (imena se ne spominjam), storila je zanj v bolezní vse, kar je premogla, po pretrgani niti življenja pa je prevzel vso oskrbo pogreba čast. gosp. ravnatelj, kateremu tu mati, sorodniki in znanci izrekajo najprisernejšo zahvalo. Pa ta pogreb ni bil navaden pokop, bil je za ubozege dijaka dosti preimeniten, za tujca dosti preodličen, vsaj so se ga vdeležili vsi profesorji, svetili mu vsi dijaki sovrstniki, kakor rojenemu Ljubljancu, ali vsaj Kranjcu, ne pa daljnemu Štajarcu. Zvedenci tu trdijo, da enacega kaj bi v Mariboru marsikdo za denar ne zamogel napraviti, kako pa se hoče obitelj zahvaliti gospodu ravnatelju, ki je vrhi tega še sam prevzel vse stroške?

Slava Ljubljani v resnici, ki je lahko ponosna, da krije v sebi takšne, le lastno dobro vest slušajoče moževe.

Domače novice.

V Ljubljani 27. februarja.

(Za porotne obravnave, ki se imajo pri-
četi s 5. marcem t. l., izžrebani so ti-le
glavni porotniki; Pardubski Alojzij, hišni
posestnik v Ljubljani; Bamberg Ottomar,
tiskar in posestnik v Ljubljani; Cirman Va-
lentin, posestnik in mesar v Št. Vidu nad
Ljubljano; dr. Rojic Anton, odvetniški kan-
didat v Ljubljani; Kunst Alojzij, čevljar v
Ljubljani; Vičič Miroslav, posestnik v Po-
stojini; Achtschin Albin, ključavničar v
Ljubljani; Suppan Matevž, trgovec v Ljub-
ljani; Fuchs Gilbert, grajščak in posestnik
rudokopa v Hribu; Seunig Josip, grajščak
na Bokavcah; Reismüller Franc, gospodarski
vodja grajščine Haasberg; Defranceschi Iv.,
trgovec v Šturjah; Schuster Anton, trgovec
v Ljubljani; Jelovšek Anton, posestnik v
Bistrici; Kajzel Peregrin, trgovec v Ljub-
ljani; dr. Kosler Josip, grajščak v Ljubljani;
Jenčič Marcelj, posestnik in kramar v Vé-
likem Mengšu; Frisch Ivan, hišni posestnik
v Vudmatu; Keržič Josip, posestnik in
krčmar v Trbojah; Murnik Ivan, tajnik tr-
govinske zbornice v Ljubljani, Fröhlich Ant.,
hišni posestnik v Kamniku; Reichman Henrik,
prodajalec obleke v Ljubljani; Deisinger
Jurij, posestnik in mesar v Škofji Loki;
Dimnik Miha, hišni posestnik in mesar v
Ljubljani; Kaman Anton, krznar v Ljubljani;
Hrastnik Franc, mesar v Kamniku; Košir
Alojzij, hišni posestnik v Ljubljani; Rud-
holzer Nikolaj, urar v Ljubljani; Regoršek
Franc, trgovec v Ljubljani; dr. Schaffer
Adolf, zasebnik v Ljubljani; Detter Franc,
prodajalec šivalnih strojev v Ljubljani; Bon-
čar Josip, hišni posestnik v Ljubljani; Mikuš
Lorenc, hišni posestnik v Ljubljani; Žitnik
Jernej, hišni posestnik in čevljar v Ljubljani.
— Namestniki pa so: Jesenko Blaž, hišni
posestnik; Strel Viljem, hišni posestnik;
Šumi Franc, slaščičar; Jančar Franc, trgovec
z lesnino; Podgoršek Jernej, hišni posestnik;
Korošic Jakob, suknostrižec; Kopač Lovro,
hišni posestnik; Keber Josip, starinar; Blaž
Franc, sobni slikar, — vsi v Ljubljani.

Razne reči.

— † Preč. gosp. škof, dr. Janez
Valerijan Irsik, so umrli pretečeni pe-
tek, pred kratkim jih je mertud zadel. Od
l. 1851 so bili škof v Budejericah, zvesti
sin državi in cerkvi, bili so tudi pisatelj v
cerkveni stroki. Rojeni so bili 19. junija
1798 v Kacovu na Češkem in l. 1830 v
mašnika posvečeni. Bili so pri pastirstvu
25 let in potem so postali korar v Lragi.
L. 1851 so jih cesar izvolili za škofa v Bu-
dejericah; 1861. leta so bili tudi v dežel-
nem zboru. Ranjki so bili častni meščan več
občin in pospeševalen ud mnogim društvom.
N. v m. p.

— Pobirki. „Dunajski Vtld.“ ve po-
vedati, kako slabo so plačani dunajski obrt-
niki, da najboljši delavci komaj toliko za-
služijo, da sebe in družino prerede. Tako
n. pr. pripoveduje, da v „Hernalsu“ prebiva
čevljar, ki plačuje tudi obrtniški davek.
Ima ozko štacuno in malo izbo, ki je tudi
kuhinja. Čevljar dela kupčevalcu v notra-
njem mestu in pravi, da se njegovi izdelki

bolje prodajajo mimo navadnih. Ta čevljar plačuje najemščine 12 gld. na mesec. Oženjen je, ima 4 otroke in tri rokodelčice. Vseh 9 stanuje v gori imenovani izbi. Hrana pa je taka-le: Zjutraj 2 dkgr. kave, 6 dek. namestka, 12 dek. sladkora, to velja 13 kr., opoldne je ista hrana, zvečer 1 klgr. krompirja in včasih klobasa za 10 kr. Mleka in kruha se potrebuje na dan za 30 kr. Na teden po jedenkrat kuhajo 7/10 kil mesa. Tako potrebuje naš čevljar za se, za ženo, 4 otroke in 3 rokodelčice poprek 1 gld. na dan. Ako za vse drugo: stanovanje, davek, obleko potrebuje še 80 kr. tako je tega skupaj 1 gld. 80 kr. na dan. Recimo, da ima ta obrtnik delo dobro plačano, kako morejo živeti še le tisti, ki so slabše plačani. Delajo pa od ranega jutra pozno v noč, da večkrat mora 12letna hči do polnoči delati pri šivalnem stroji. — Kako se godi rokodelskim dečkom, si lahko mislimo. — Zakaj pa gospodinja ne kuha kake močnate jedi? bi morda bila ceneja in tečnejša, kakor tista kava! Da, da, ali gospodinja mora ves čas možu pomagati, pri delu, neutegne kuhati kaj tacega, kar ji več časa vzame. — Tako „Vtld.“ Prašajmo pa sedaj, zakaj pa je obleka vendar le draga? To je pač lahko razumeti. Kupčevalec delavce z blagom zaklada, dobiček njemu ostane, delavcu pa plača, manj ko more; ljudi, ki radi kaj zaslužijo, se ne manjka, trgovec pa tare obrtnike in jim mozeg izpija. — Ali se bomo potem čudili, da ljudstvo, kedar misli da si bode kaj pomagalo, hoče si jarem otresti, a naloži si dostikrat še večje breme. — Nasledek tega preobilnega dela je, da blago po prodajalnicah zaostaja, da je potem le „razprodaja in razprodaja“, ki pa delavce le še huje pritiska, in so potem prisiljeni, delati še za manjšo plačo.

— Izžrebane številke Tržaške loterije za 4 glavne dobitke, smo že v št. 23 „Slov.“ naznanili. Prve tri številke dajo pravico vzeti zlato piramido, ali pa denar 50.000, 20.000 in 10.000 gld.; vsi drugi dobitki so pa rečni ter se denar ne more za nje tirjati. Te so: Št. 595.580 dobi ovratnico, ki ima 46 demantov, par nhal z 18 brilanti in brilantne cvetice za lišp na glavi. Št. 1.325.123 dobi ovratnico uhana in zapestnico z brilanti in biserji. Št. 1.821.121 dobi ovratnico z biserji, dvojevrstno s zaponko, 7 biserjem in brilanti. Dalje so bile sledeče št. vzdignjene: 1.963.004 516261, 1361703, 1392505, 801060, 397349, 1006240, 1584345, 1599007, 1056912, 1254194, 481874, 1420093, 190147, 1083059, 191801, 1344254, 19869, 1458398, 1552718, 176647, 1759401, 779674, 623688, 17287, 120461, 466183, 613262, 1018783, 1978309, 755899, 41958, 1419614, 689972, 1794828, 1099686, 162611, 1438472, 1046334, 1815632, 1015425, 476212, 1575336, 1631163, 1302115, 1312345, 1445340, 765548, 748948, 612862, 227414, 1962439, 1760557, 708319, 248593, 1856065, 1223483, 1780622, 109888, 1562057, 1530398, 1324100, 356103, 1387007, 1837196, 1329129, 81238, 1623860, 1422462, 390978, 797434 1592224, 699978, 1042907, 904918, 847282, 19992, 1192060, 1262777, 1640087, 312117, 760206, 640632, 1496747, 271176, 1395548, 1212442, 1176594. (Dalje prih.)

— Die katolischen Missionen. Obseg 2. št. tekočega leta je sledeči: Die Schreckenstage von Alexandrien (Schluss). Eine Reise nach Udoë und Usigova an der Ostküste Afrikas (Fortsetzung). — Siam,

seine Apostel und Märtyrer (Fortsetzung). — Nachrichten aus den Missionen: Dänemark; Korea; Vorderindien; Oberägypten; Südafrika; Westafrika; Nordamerika. — Für Missionzwecke.

Illustrationen: Gründung der Mission von Mander. — Kingaru, Häuptling von Mander. — Das Bereiten des Pombe. — Der Freundschaftsbund. — Die Pagode Wat-tschang in Bangkok. — Siamesen bei der Mahlzeit. — Japanesischer Fechtmeister. — Eisgang auf dem Sklavenflusse im hohen Norden Amerikas. — Celi letnik z 12. šte. stane 2 gl. 40 kr.; po pošti pa 3 gl. 10 kr. Naročuje in dobiva se po katol. bukvarni v Ljubljani.

— Kedaj so Madjari prišli na Ogersko? Madjari bi to radi določili, da bi praznovali tisočletnico svojega bivanja na Ogerskem. Ali akademija v to odbrana se je izrekla, pred 888. letom se to ni zgodilo ali čez leto 900 tudi ne, tedaj ostane 12letna doba, v kateri se more praznovati tisočletnica vstanovitvenja ogrske države. — Madjari so bili takrat razdeljeni v rodove, tedaj je verjetno, da je ta rod prej, uni pozneje prišel v deželo in ker so boji s Svetoplukom in sinovi trajali dlje časa, ne more se določno trditi, to in to dobo se je pričela madjarska vlada.

— Nekov Albert Mario, glavni vrednik „Lega della democrazia“, grd bogatajec, ki je po javnih lokalih zabavljal Bogu, je dobil raka na jeziku, odslej bode konec bogokletji.

— Potres. Iz Trutnava na Češkem se poroča, da je bil 19. t. m. ob 3. uri in 16. minuti zjutraj vertikalni potres, ki je prihajal od jugozahoda na severovzhod.

— V zlatem rudniku pri Vöröspatak na Sedmograškem so najdlji na jeden pot 19 liber zlata, med tem kosove težje od 1 libre; v drugem rudniku so najdlji 6 liber in v tretjem poldrugo kilo zlata.

— Solnce bode mraknilo a v Evropi se ne bode videlo. 7. maja bode solnce mraknilo popolnoma, kakor tega stoletja malokedaj. Videlo se bode po južnih krajih velikega oceana, v srednji Ameriki in Avstraliji, posebno ugoden kraj za opazovanje je otok Carolina v otočji Manihiki, ki je okoli 8 stopinj na severu otoku Taiti (Tahiti). Zvezdoslovci se že pripravljajo, da da pri ti priliki opazujejo solčno telo in kar ga naj bližje obdaja. Razen Amerikancev, ki so naj bližnji tam, pripravljajo tudi Francozje večjo ekspedicijo. Z njo pojde tudi avstrijski astronom Palisa, ki je že najdel več planetov, pristav pri c. k. zvezdarni na Dunaji. Za potrebne stroške bodo skrbeli v prvi vrsti presvitli cesar, poučno c. k. ministrstvo in c. akademija znanosti. Odpotovali bodo 6. marcija iz St. Nazaire od tod pojdejo v Panamo, v Panami se vkrcajo v francosko vojno ladijo Eclairer, ki jih bode naravnost peljala na otok Carolino, koralski otok 10° j. š. Ko mine čas opazovanja, bodo obiskali Taiti in se popeljejo v San Francisco v Kalifornijo, od koder se vračajo posamezni udje ekspedicije domov. Ekspedicije se bode tudi vdeležil ravnatelj zvezdarne v Rimu g. Tachini in še angleški astronom. Drugi zvezdoslovci hočejo preiskovati solčni rob a g. Palisa bode iskal planetov ob Mercurijevi dragi.

— Smešna pa vendar dobra za post. Neka žena je imela sicer dobrega moža, kateri pa je imel vendar včasih svoje

muhe. Neki postui dan skuha žgancev, ter jih prav polije z maslom, a on ni maslenih jedi obrajal, zato jih tudi ni jedel. Žena pa ga le sili rekoč: „Jez no jej, Janez! vidiš, kako so dobri, da se kar tresajo.“ Mož pa hitro odgovori: „No ako se pred taboj ne bodo tresli, tako ne vem, pred kom bi se!“ Žena vesela moževega hitrega odgovora se je smijala in to je pomagalo, da so tudi možu žganci dišali. Mar bili bi žganci možu dišali, naj bi ga bila začela oštevati ter se togotiti?

Eksekutivne dražbe.

28. februarija: 1. eks. držb. pos. Janez Jakš iz Podgorice, 6050 gld. Mokronog. 2. eks. držb. pos. Jurij in Antona Čuden, 140 gld. Ljubljana. 2. eks. držb. pos. Valentin Dobuikar iz Stanežič. Ljubljana 1. eks. držb. pos. Matija Prab iz Prušne vasi. 750 gld. Kostanjevica. Jedna eks. držb. zemljišč: Mart Anton 760 gld., Jeras Alojzja 545 gld in Jeras Neže 650 gld., pod dom. št. 3 in 364 graščine Krške. Krško. 3. eks. držb. pos. Anton in Marija Kramaršič iz Žuženberga, 1000 gld. Žuženberg. 1. eks. držb. pos. pos. Janez Gerlovič iz Žabjeka, 300 gld. Kostanjevica.

V zalogi Miroslava Pusteta v Ratisboni je izšla ter se dobiva po katol. bukvarni v Ljubljani pristna in polnoverna knjiga

DECRETA AUTHENTICA

SACRAE CONGREGATIONIS
INDULGENTIIS SACRISQUE RELIQUIIS
PRAEPOSITAE

AB ANNO 1668 AD ANNUM 1882

EDITA

JUSSU ET AUCTORITATE

SANCTISSIMI D. N. LEONIS PP. XIII.

Cena 3 gld. 60 kr.

Zbirka odpustkov je na povelje sv. Očeta Leona XIII, od tajništva kongregacije za odpustke napravljena in od sv. Očeta 19. avgusta potrjena. Zbirka je toraj vradna in polnoverna.

Josip Bernard,

trgovec v Kamniku,
naznanuje, da je tu osnoval

kupčijo

s specarijskim, steklenim in porcelanskim blagom, kakor tudi z deželnimi pridelki.

Slavnemu občinstvu se vljudno priporoča obeta z naglo postrežbo pošteno blago, kolikor moč po nizki ceni. (2)

Takoj da v najem

prostorno hišo

s gospodarskimi poslopji, vrti in na okoli ležečimi njivami

v Šneberjah

blizu Ljubljane poleg ceste.

Plačilni pogoji in vse razmere so za gostilnično obrt in vsakovrstno kupčijo prav ugodni.

V prodaji so tudi furmanski vozovi, žitni predali in dobro ohranjena kočija s 4 sedeži po ceni. (8)

Marija Dogan,

posestnica v Ljubljani za južnim kolodvorom.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.